

شماره:
تاریخ:
ساعت:
طبقه بندی: سری
فوریت:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

محضر مبارک مقام معظم رهبری
حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی)

سلام علیکم؛

موضوع: گزارش نتایج اقدامات برای تسویه مطالبات، مشارکت ایران در بازسازی سوریه و توسعه روابط اقتصادی و تجاری دو کشور

طی ماه‌های گذشته، در ارتباط با تسویه مطالبات از سوریه، میزان بدهی در بخش‌های غیرنظامی و غیرامنیتی تا پایان سال ۱۳۹۹ مبلغ ۱۱,۶ میلیارد دلار می‌باشد و قرار است پس از نهایی شدن مبلغ مطالبات در بخش‌های نظامی و امنیتی، ضمن اخذ تاییدیه دولت سوریه، لیست دارایی‌ها و پروژه‌های دریافتی از طرف سوریه بابت تسویه مطالبات مزبور نیز نهایی گردیده و قرارداد نحوه تسویه مطالبات با دولت سوریه در جریان سفر نخست وزیر سوریه به کشورمان امضاء شود. پس از آن، در صورت حصول اطمینان از برگشت منابع حاصل از خط اعتباری یک میلیارد دلاری دوم، در جریان سفر مزبور اجرایی شدن این خط به طرف سوری اعلام خواهد شد.

اسنادی شامل سند جایگزین موافقتنامه همکاری بلندمدت اقتصادی ایران و سوریه سال ۲۰۱۹، بسته جامع مشارکت کشورمان در بازسازی سوریه، سند تسهیل همکاری تجاری از طریق حذف ۸۸ قلم کالای استثناء شده از موافقتنامه تجارت آزاد و کاهش تعرفه از ۴٪ به صفر و افزودن خدمات به موافقتنامه مزبور، برای تسهیل و زمینه‌سازی حضور بلندمدت اقتصادی و تجاری کشورمان در سوریه در دست پیگیری برای امضاء در جریان پانزدهمین اجلاس کمیته عالی مشترک اقتصادی دو کشور در جریان سفر نخست وزیر سوریه می‌باشد.

پیگیری برای تسهیل حمل و نقل هوایی منتج به افزوده شدن ۱۲ پرواز در ماه از سوی شرکت ایران‌ایر و ۱ پرواز در هفته از سوی شرکت اجنیت‌الشام سوریه شده است. همچنین با توافق صورت گرفته با شرکت کشتیرانی ج.ا.ایران، ماهانه یک کشتی کانتینری ۲۰ هزار تنی به صورت منظم از بندرعباس به لاذقیه حمل بار می‌نماید. پیگیری برای اتصال جاده‌ای و ریلی در دست اقدام است.

پیگیری برای برقراری ارتباط بانکی و مالی از طرق مختلف از جمله ایجاد بانک در سوریه توسط ایران، ایجاد بانک مشترک ایرانی-سوری دولتی، برقراری سامانه سپام، صدور ضمانتنامه از محل مطالبات کشورمان از سوریه و راه-اندازی شعبه بانک و صرافی بانک ایرانی در سوریه در حال انجام می‌باشد.

در نهایت قرار است پس از پیگیری و به نتیجه رساندن موارد فوق‌الذکر، پانزدهمین اجلاس کمیته عالی اقتصادی ایران و سوریه با سفر نخست وزیر سوریه به کشورمان در سه ماهه دوم سال ۱۴۰۱ برگزار شود. مجموعاً ۱۴ سند همکاری پیشنهادی از سوی ایران یا سوریه در دست پیگیری برای نهایی شدن در قالب اجلاس مزبور می‌باشد.

با احترام و تحیات؛ همانگونه که مستحضرید، ج.ا.ایران در بحران ده ساله سوریه با عنایت به دستورات حضرتعالی و با هدف تامین امنیت ملی و ملاحظات ایدئولوژیک، حضور قدرتمند نظامی و امنیتی در این کشور داشت که تأثیرات آن به وضوح قابل مشاهده بوده و در محافل سیاسی جهان به عنوان یک الگو مطرح است. اینک با عبور از مرحله نظامی و امنیتی بحران و برقراری ثبات در بخش‌های زیادی از خاک سوریه، شیوه حضور ج.ا.ایران در سوریه بر اساس مقتضیات

شماره:
تاریخ:
ساعت:
طبقه بندی: **سری**
فوریت:

زمان حال نیاز به بازنگری دارد و با افزایش اهمیت متغیرهای غیرنظامی، لازم است به برنامه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ... توجه ویژه داشت تا حضور کشورمان در سوریه استمرار داشته و تثبیت شود. تعدد بازیگران و منافع آنها در سوریه، این تغییر در رفتار در ابعاد مختلف را ضروری می‌نماید.

در این راستا با توجه به اولویت همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان دو کشور در کنار پیگیری برنامه‌های سیاسی و امنیتی با سوریه، گزارش نتایج اقدامات صورت گرفته در زمینه تسویه مطالبات از دولت سوریه، مشارکت فعالانه در بازسازی این کشور و توسعه روابط اقتصادی و تجاری ایران و سوریه به شرح زیر جهت استحضار تقدیم می‌گردد:

(۱) تسویه مطالبات کشورمان از سوریه:

- میزان بدهی‌های دولت سوریه به کشورمان در بخش‌های غیرنظامی و غیرامنیتی تا پایان سال ۱۳۹۹ حدود ۱۱٫۶ میلیارد دلار می‌باشد و مبلغ مربوط به سال ۱۴۰۰ در دست حسابرسی است. اخذ تایید مقامات ذی‌ربط دولت سوریه در خصوص میزان بدهی به دولت ایران در حال انجام می‌باشد. بدهی‌های مربوط به مسائل نظامی و امنیتی کشور سوریه به ایران پس از تهیه توسط نیروی قدس سپاه و تایید وزارت دفاع کشور سوریه به این فهرست افزوده خواهد شد. به منظور تسویه مابقی مطالبات کشورمان از دولت سوریه، فهرست اموال و دارایی‌های شناسایی شده درخواستی کشورمان (شامل تهاتر دیون با بخشی از سهام شرکت‌های دولتی در بورس اوراق بهادار سوریه، تملک یا شراکت در دارایی‌های دولتی سوریه، واگذاری یا مشارکت در راه‌اندازی و بهره‌برداری از پروژه‌های نیمه‌کاره دولتی سوریه، مالکیت پروژه‌های دولتی نیازمند بازسازی سوریه، کسب بخشی از عواید دولت سوریه از محل دارایی‌ها و خدمات، کسب عواید ناشی از پروژه‌های جدید یا توسعه‌ای، دریافت زمین از سوریه برای پروژه‌های مسکونی و تجاری) به دولت سوریه ارائه گردیده و در دست بررسی می‌باشد. دولت سوریه نیز در مقابل فهرست ۱۵ پروژه انتخابی برای مشارکت کشورمان جهت حل و فصل‌های مالی را ارائه نموده که در دست بررسی در دستگاه‌های ذیربط می‌باشد.
- قرار است پس از اخذ تاییدیه دولت سوریه نسبت به مطالبات کشورمان و نهایی ساختن پروژه‌های مابلازا برای رد دیون دولت سوریه سند نحوه تسویه مطالبات میان دو کشور نهایی و در جریان سفر نخست وزیر سوریه به کشورمان برای برگزاری پانزدهمین اجلاس کمیته عالی مشترک اقتصادی که احتمالاً در سه ماهه دوم سال ۱۴۰۱ انجام خواهد شد، امضاء شود.
- در ارتباط با موافقتنامه اقتصادی سال ۲۰۱۵ ایران و سوریه و پروژه‌های مابلازا برای تسویه بخشی از مطالبات، تاکنون قراردادهای مربوط به معدن فسفات با ظرفیت ۱٫۸ میلیارد تن فسفات، عملیات اکتشاف و استخراج نفت از بلوک‌های ۲۱ استان حمص و ۱۲ منطقه نفتی البوکمال دیرالزور هر کدام با حدود حداقل ۱۰۰ میلیون بشکه نفت برآوردی نهایی و در مجلس سوریه تصویب و رئیس جمهوری سوریه به عنوان قانون ابلاغ نموده است. راه‌اندازی و بهره‌برداری از اپراتور سوم تلفن همراه با برآورد عایدی ۲ میلیارد دلاری طی ۲۰ سال، پرداخت ۵ ساله بخشی از عایدی پایانه کانتینری بندر لاذقیه به ایران و پس از آن واگذاری مدیریت و بهره‌برداری بندر مزبور مورد توافق قرار گرفته و در حال انجام است. پیگیری برای تسریع در اجرایی ساختن قراردادهای مزبور و رفع موانع فراروی اجرای آنها در حال انجام است.
- ظرفیت موافقتنامه اقتصادی ۲۰۱۵ حضور بلندمدت اقتصادی ایران در بازه‌های زمانی ۲۰ و ۳۰ و ۵۰ ساله در پروژه‌های اساسی کشور سوریه می‌باشد. سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای اجرای پروژه‌های مابلازا در دوره‌های ساخت و استخراج و بهره‌برداری جمعاً ۱۵۶۱ میلیون دلار برآورد شده است (جدول پیوست) که با استفاده از سرمایه‌گذاری از محل درآمدهای پروژه‌ها، میزان سرمایه‌گذاری مورد نیاز به یک سوم مبلغ مزبور خواهد رسید. سرمایه‌گذاری انجام شده پس از راه‌اندازی پروژه‌ها در ۵ تا ۷ ساله اول از محل درآمد پروژه‌ها برگشت داده می‌شود.

شماره:
تاریخ:
ساعت:
طبقه بندی: **سری**
فوریت:

۲) اجرایی ساختن خط اعتباری دوم اعطایی به سوریه به عنوان یکی از اصلی ترین مطالبات و درخواست های طرف سوری:

- این خط اعتباری در سال ۹۵ به مبلغ یک میلیارد دلار به تصویب شورای عالی امنیت ملی رسیده و کارسازی های مربوطه انجام و دستورالعمل آن از سوی شورای عالی امنیت ملی نهایی شده و لیست پروژه ها و کالاهای مشمول خط اعتباری نیز نهایی گردیده است. (کالاهای نظامی ۴۳۰ میلیون دلار و غیرنظامی ۵۷۰ میلیون دلار - از بخش نظامی تاکنون ۲۷۰ میلیون دلار برای درخواست های وزارت دفاع پرداخت شده است).
- قرار است در صورت امضای سند مربوط به نحوه تسویه مطالبات با دولت سوریه و حصول اطمینان از برگشت منابع حاصل از خط اعتباری دوم، در جریان سفر آتی نخست وزیر سوریه به کشورمان برای برگزاری پانزدهمین اجلاس کمیته عالی اقتصادی دو کشور، اجرایی شدن این خط به طرف سوری اعلام شود.

۳) امضای موافقتنامه همکاری بلندمدت اقتصادی ایران و سوریه سال ۲۰۲۲ به عنوان جایگزین موافقتنامه سال ۲۰۱۹:

- با وجود امضای موافقتنامه سال ۲۰۱۹ در جریان چهاردهمین اجلاس کمیته عالی اقتصادی دو کشور در بهمن ماه ۱۳۹۷ توسط نخست وزیر سوریه و معاون اول وقت، تاکنون فرآیند قانونی لازم الاجرا شدن این سند در ایران و سوریه شامل طرح و تصویب در هیات وزیران و مجلس دو کشور طی نشده است. ماهیت این سند هماهنگی، نظارت و پیگیری بر کلیه قراردادهای دو کشور می باشد و زمینه حضور بلندمدت اقتصادی کشورمان در سوریه را فراهم می نماید.
- با توجه به ایرادات معاونت حقوقی ریاست جمهوری به متن این سند، قرار است ضمن برطرف نمودن اشکالات موافقتنامه ۲۰۱۹، مقدمات امضاء سند جدید سال ۲۰۲۲ در سفر آتی نخست وزیر سوریه برای برگزاری پانزدهمین اجلاس کمیته عالی اقتصادی دو کشور فراهم شود.

۴) مشارکت ایران در بازسازی سوریه:

- قرار است با توجه به آمادگی طرف های سوری برای مشارکت با شرکت های دولتی و خصوصی ایران در بازسازی این کشور، به منظور حضور بلندمدت در بازار کالا و خدمات سوریه در رقابت با کشورهای عربی و ترکیه، وزارت راه و شهرسازی با همکاری سایر دستگاه ها پیش نویس بسته جامع مشارکت کشورمان در بازسازی سوریه را نهایی نموده و در صورت موافقت طرف سوری، در جریان اجلاس پانزدهم کمیته عالی اقتصادی دو کشور امضاء نماید.
- در راستای اجرایی ساختن برنامه اجرایی یادداشت تفاهم همکاری های خدمات عمومی و مسکن دو کشور مورخ آذر ماه ۱۳۹۸ برای زمینه سازی مشارکت شرکت های دولتی کشورمان در پروژه های بازسازی مسکن و ساختمان، راه و پل و زیربنای حمل و نقلی، مطالعه و مشاوره و خدمات مهندسی، با توجه به مشکل شرکت های دولتی زیرمجموعه وزارت راه برای مشارکت با شرکت های دولتی سوریه برای انجام پروژه اقتصادی و سرمایه گذاری، هماهنگی لازم برای صدور مصوبه هیات وزیران جهت توسعه ای نمودن یکی از شرکت های زیرنظر وزارت راه انجام شده و در این صورت این مشکل نیز برطرف خواهد شد.
- مشکلات حضور کشورمان در پروژه های بازسازی سوریه نبود اعتبار، عدم صدور ضمانتنامه و عدم پذیرش ضمانتنامه های صادره توسط سوریه از سوی فعالان اقتصادی و نبود روابط بانکی و ممنوعیت خروج ارز از سوریه می باشد. در این ارتباط برای تشکیل کنسرسیوم با کشورهای دیگر از جمله چین برای تامین اعتبار مذاکره شده که مانع این کار نیز درخواست ارایه ضمانتنامه توسط چین از ایران برای تخصیص اعتبار است. رفع موانع مزبور در دست پیگیری قرار دارد.

شماره:
تاریخ:
ساعت:
طبقه بندی: **سری**
فوریت:

(۵) همکاری های حمل و نقل ایران و سوریه:

- پیرو پیگیری های انجام شده، ضمن اضافه شدن یک خط پروازی در هفته توسط اجنهی الشام سوریه، ۱۲ پرواز در ماه نیز توسط ایران ایر با ظرفیت هر پرواز ۱۸۰ نفر برای انجام پروازهای زیارتی افزوده شده است. در صورت افزایش تقاضا برای سفرهای زیارتی، امکان افزایش پروازها وجود دارد. در مجموع در هر هفته ۲ پرواز توسط هواپیمایی ماهان (برای نیروی قدس سپاه)، ۲ پرواز توسط اجنهی الشام سوریه و ۳ پرواز توسط ایران ایر در حال انجام می باشد.
- پیگیری برای برقراری یک پرواز مختص فعالان اقتصادی دو کشور برای سفر به سوریه بدون نیاز به اخذ مجوز از نیروی قدس سپاه در حال انجام می باشد.
- با توافق صورت گرفته با شرکت کشتیرانی ج.ا.ایران، ماهانه یک کشتی کانتینری ۲۰ هزار تنی از بندرعباس به بندر لاذقیه به صورت برنامه ای در حال حمل بار می باشد. با توجه به افزایش میزان بار در دو ماه گذشته، طی دو ماه گذشته ماهانه ۲ کشتی در این مسیر به سوریه ارسال گردیده است.
- در ارتباط با حمل جاده ای بار از مسیر عراق به سوریه، به دلیل عدم همکاری دولت عراق با توجه به فشارهای آمریکا به ایشان، تاکنون این موضوع عملیاتی نشده و در دست پیگیری قرار دارد.
- در ارتباط با اتصال ریلی، اسناد همکاری با دولت عراق برای اتصال ریلی شلمچه- بصره امضا شده و در دست پیگیری است. عملیاتی ساختن اتصال ریلی به سوریه از مسیر عراق نیازمند ایجاد برخی مسیرهای ریلی در خاک عراق و در بخش هایی از خاک سوریه است که در دست پیگیری می باشد.

(۶) همکاری در زمینه بانکی و مالی:

- موضوع تاسیس بانک توسط ایران با شریک سوری گفتگو و پیشنهادات به صورت کتبی به طرف سوری ارایه گردید که در دست بررسی در دولت سوریه می باشد.
- طرف سوری پیشنهاد تشکیل یک بانک مشترک ایرانی- سوری دولتی را ارایه کرد که در دست بررسی در کشورمان می باشد.
- زیرساخت های فنی سامانه سپام برای تبادل اطلاعات میان سیستم های بانکی دو کشور ایجاد شده و طرف سوری انجام این کار را مشروط به نداشتن هزینه نموده است که در دست پیگیری و بررسی در بانک مرکزی کشورمان می باشد.
- در خصوص راه اندازی شعبه بانک ایرانی و شعبه صرافی بانک ایرانی در سوریه، به دلیل ممنوعیت قانونی موجود در این کشور، در دست پیگیری از دولت سوریه برای رفع موانع قانونی از مسیر مجلس سوریه می باشد.
- پیشنهاد صدور ضمانت نامه از سوی دولت سوریه برای تجار و پیمانکاران ایرانی فعال در سوریه برای اخذ پروژه از محل بخشی از مطالبات کشورمان (در قبال اخذ ضمانت نامه در داخل کشور از شرکتهای ایرانی) برای صادرات کالا و خدمات به سوریه در دست پیگیری است.

(۷) تسهیل همکاری تجاری:

- با توجه به اخذ نظر موافق طرف سوری در جریان مذاکرات وزیر محترم صمت با طرف های سوری در سفر آذر ماه ۱۴۰۰ به سوریه در خصوص: (۱) حذف ۸۸ قلم کالای استثناء شده از موافقت نامه تجارت آزاد ایران و سوریه، (۲) کاهش تعرفه های تجاری موجود میان دو کشور از ۴٪ به صفر، (۳) تسری موافقت نامه تجارت آزاد به حوزه خدمات و (۴) اجرایی ساختن موافقت نامه تجارت آزاد از طریق حذف موانع غیر تعرفه ای، قرار است در جریان اجلاس کمیته عالی اقتصادی دو کشور مذاکرات فنی برای اجرای توافقات فوق انجام شده و سندی برای آن تهیه و امضاء شود.

(۸) اعزام زائر به سوریه:

- اولین گروه از زائران ایرانی از تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۲ به صورت آزمایشی اعزام سوریه شدند. با افزایش پروازها به سوریه، تعداد زوار افزایش یافته است. تا پایان سال ۱۴۰۰ تعداد ۳۴۰۰ نفر زائر اعزام سوریه شده اند.

- هواپیمایی ایران ایر با ۱۲ پرواز در ماه به ظرفیت ۱۸۰ نفر برای هر پرواز مسئولیت پروازهای زیارتی را برعهده دارد. هواپیماهای ماهان و اجنیت الشام نیز در صورت نیاز تعداد محدودی صندلی برای زوار اختصاص می دهند.
- اقامت زوار در سه قالب سه روزه، چهار روزه و پنج روزه تدارک دیده شده و هزینه های آن نیز به تناسب از ۷.۵ میلیون تومان تا ۹.۳ میلیون تومان متغیر می باشد. هزینه پرواز رفت و برگشت به سوریه ۴.۸ میلیون تومان است. یکی از اصلی ترین موانع توسعه سفرهای زیارتی به سوریه، هزینه بالای آنهاست.

۹) برگزاری پانزدهمین اجلاس کمیته عالی اقتصادی ایران و سوریه و اسناد در دستور کار این اجلاس: بر اساس هماهنگی های انجام شده، قرار است پانزدهمین اجلاس کمیته عالی اقتصادی ایران و سوریه پس از نهایی شدن قرارداد تسویه مطالبات کشورمان از این کشور در جریان سفر نخست وزیر سوریه به ایران برگزار شود که احتمالاً زمان برگزاری آن سه ماهه دوم سال ۱۴۰۱ خواهد بود. بدین منظور با عنایت به پیگیری وزارت راه و شهرسازی به عنوان مسئول کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و سوریه و بر اساس پیشنهادات دریافتی از دستگاه های داخلی و طرف های سوریه، اسناد زیر در دستور کار پیگیری برای نهایی شدن و امضاء در جریان اجلاس مزبور قرار دارند:

- ۱- قرارداد نحوه تسویه مطالبات دولت ایران از دولت سوریه.
- ۲- موافقتنامه همکاری های راهبردی و بلندمدت اقتصادی ایران و سوریه ۲۰۲۲.
- ۳- یادداشت تفاهم پانزدهمین اجلاس کمیته عالی / کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و سوریه.
- ۴- قرارداد همکاری تجاری برای عملیاتی ساختن موافقتنامه تجارت آزاد و حذف ۸۸ قلم استثناء شده از این سند.
- ۵- یادداشت تفاهم همکاری گمرکی دو کشور (در زمینه تبادل الکترونیکی اطلاعات جلبجایی بین المللی وسائل نقلیه و کالاها قبل از ورود).
- ۶- یادداشت تفاهم همکاری در بخش کشاورزی و منابع طبیعی.
- ۷- یادداشت تفاهم همکاری در زمینه دارو، تجهیزات و ملزومات پزشکی و آزمایشگاهی و داروخانه ای.
- ۸- یادداشت تفاهم همکاری متقابل نمایشگاهی.
- ۹- یادداشت تفاهم همکاری گردشگری.
- ۱۰- یادداشت تفاهم همکاری بندری و دریانوردی.
- ۱۱- یادداشت تفاهم همکاری رسانه ای.
- ۱۲- یادداشت تفاهم همکاری در زمینه آثار باستانی و موزه.
- ۱۳- یادداشت تفاهم همکاری کتابخانه ای.
- ۱۴- یادداشت تفاهم همکاری در زمینه پروژه های کوچک و متوسط.

ملاحظات:

الف) افزایش قدرت نظام سوریه و ثبات این کشور در مرحله جدید به این معنی است که این کشور به حمایت های نظامی و امنیتی کمتری در مقایسه با دوره بحران نیاز دارد و گروه های مقاومت تحت حمایت ج.ا.ایران در سوریه عمدتاً در قالب نیازها، اهداف و ماموریت های تعریف شده از سوی نظام سوریه ایفای نقش می کنند و از آزادی عمل سابق برخوردار نیستند. لذا ضرورت دارد در مورد نوع نقش آفرینی گروه های مقاومت در سوریه تدبیر مناسب برای شرایط جدید اندیشیده شود.

ب) در عرصه اقتصادی و موضوع بازسازی بعد از جنگ، سوریه به منابع و سرمایه های چند صد میلیارد دلاری نیاز داشته و چشم انداز مناسبی برای سرمایه گذاری اقتصادی ایران در این حوزه وجود ندارد. به خصوص منابع مالی دولت برای مشارکت در بازسازی و روندهای اقتصادی سوریه کافی نیست. لذا برنامه ریزی برای حضور طرف های ثالث در این حوزه ضروری است.

شماره:
تاریخ:
ساعت:
طبقه بندی: **سری**
فوریت:

ج) با وجود سطح بالای روابط سیاسی - نظامی کشورمان با سوریه در سال های اخیر، تراز تجاری دو کشور قابل قبول نبوده و تبادلات اقتصادی دور از حد انتظار است. بر اساس گزارش های منتشره در سوریه، شرکای تجاری سوریه در تضاد با عوامل سیاسی و مواضع طرف های خارجی در قبال بحران این کشور هستند، به گونه ای که اختلافات سیاسی باعث قطع روابط تجاری میان بازرگانان بخش خصوصی نشده و عمده این حجم تبادلات را تجار بخش خصوصی برعهده دارند. به صورتی که در سال گذشته حدود ۴۵ درصد مقاصد صادراتی سوریه، کشورهایی نظیر عربستان، ترکیه، امارات و اردن بوده است. همچنین در بخش واردات نیز ترکیه شریک اول سوریه بوده است و این تجارت در مسیر غیررسمی، قاچاق و اغلب از طریق مناطق تحت اشغال تروریست ها انجام می شود. این در حالی است که میزان صادرات رسمی کشورمان به سوریه در سال ۱۳۹۹ جمعاً ۱۲۲ میلیون دلار و کل واردات کشورمان از سوریه در سال ۱۳۹۹ جمعاً ۱۷،۴ میلیون دلار بوده است. رقم صادرات ۱۰ ماهه کشورمان به سوریه ۱۷۶ میلیون دلار و رقم واردات ۱۰ ماهه ۱۴۰۰ از سوریه نیز ۲۲،۹ میلیون دلار بوده است.

سال	کل واردات سوریه	سهم ترکیه	سهم چین
۲۰۲۰	۳۹۱۱	۱۵۹۵	۸۳۳
۲۰۱۹	۶۲۲۸	۱۷۳۰	۱۲۷۵
۲۰۱۸	۶۸۲۸	۱۳۴۴	۱۳۱۵

ارقام: به میلیون دلار - منبع: گزارش وزارت اطلاعات

اصلی ترین مشکلات همکاری اقتصادی و تجاری ایران و سوریه به ویژه برای فعالیت بخش خصوصی کشورمان به شرح زیر است که در دستور کار پیگیری جدی قرار گرفته و گزارش میزان پیشرفت موارد ارسال خواهد شد:

- نبود مسیر ایمن و کم هزینه انتقال کالا از ایران به سوریه که باعث افزایش قیمت تمام شده کالا و کاهش قدرت رقابت می شود؛ مسیر دریایی طولانی است و هزینه تمام شده را افزایش می دهد. لذا ضرورت دارد مسیر زمینی ایران، عراق و سوریه عملیاتی شده و در کنار آن تعداد کشتی های فعال در مسیر دو کشور افزایش یابد.
- عدم پوشش خدمات بیمه ای برای کالاهای ارسالی و تضمین بازگشت سرمایه تجار و نبود مسیر مطمئن و سریع برای عملیات نقل و انتقالات ارزی؛ نبود زیرساخت لازم برای تبادلات مالی میان دو کشور اصلی ترین مانع تجار و بخش خصوصی بوده و ایشان نمی دانند در صورت عقد قرارداد، از چه طریقی باید نقل و انتقالات مالی را انجام دهند. همچنین این مشکل، مانع عمده عدم شکل گیری مناسبات اقتصادی در سطح کلان نیز می باشد.

مراتب جهت استحضار حضرتعالی ایفاد می گردد.

محمد مخبر